

Iskaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K
3/4 „ . . . 10 „
1/2 „ . . . 5 „

Posamične številke stanejo 10 vin.
V Gorici se prodaja „SOČA“ v vseh tobakarnah.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kažipot po Goriškem in Gradiškanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštah zvez“. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
nahaja v Gosposki ulici št. 7
v Gorici v I. nadstr. na desno.

Upravištvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7
v I. nadstr. na levo v tiskarni.
Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 6 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabrček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Avstrijska poslanska zbornica in Tolstoj.

Avstrijska poslanska zbornica je tako srečna, da ima za predsednika Pattai, moža iz nemške krščansko-socialne stranke. Ta mož je odklonil željo ogromne večine poslanske zbornice, naj začelkom seje v četrtek izreče zbornica svojo žalost nad veliko izgubo, ki je doletela ves svet s smrtjo Tolstega v Astapovem. Pattai se ni hotel ozirati na izraženo mu željo večine zbornice, perhoreščiral je to večino, sklicujoč se na svojo stranko, in avstrijska zbornica je doživela ta škandal, da je obveljalo pri predsedniku Bielohlawkovu imenje o Tolstem in Tolstoj ni bil proslavljen tako, kakor se je spodobilo od strani predsedstva.

Ali če ni čutil Pattai potrebe, spomniti se Tolstega, so se ga spomnili pa poslanci. Poslanec Glöckel je v izbranih besedah slavil spomin duševnega velikana Tolstega, potem pa so podali izjave z izrazi sožalja nad smrtjo filozofa Tolstega v imenu Rusinov Hlibowicki, v imenu Ukrajincev Levicki, v imenu Zveze južnih Slovanov Tresič-Pavišič, dr. Kramar v imenu vseh čeških strank, za Poljake dr. Glombinski, za bukovinske Rusine Vasilko, za socialne demokrate Pernertorfer, za zioniste Machler.

Tako je bil vendarle na lep način proslavljen spomin velikega Tolstega v avstrijski poslanski zbornici v kljub temu, da ni hotel predsednik Pattai, krščanski mož, spregovoriti besede v spomin ruskega misleca in filozofa. So pač mičkani ljudje ti krščanski nemški socialci, sovražniki svobode, protivniki naukom o ljubezni, prijatelji teme in zdražb, ker le tako morejo eksistirati ter si polniti žepe, katere cenijo višje nego vse krščanstvo.

Da so stali naši slovenski klerikalci ob strani dunajskih krščanskih socialcev, se razume samo ob sebi. Žalostni junaki, ker so bili edini v lepi družbi dunajskih krščanskih socialcev, dočim so drugi slovenski klerikalci stali zvesto ob strani narodnih strank slovenskih.

V takem postopanju Pattai se zrcali tudi veliko sovraštvo, katero preveva nemško krščansko-socialno stranko nasproti Slovanom. Če bi bil umrl nemški filozof takega slovesa kot Tolstoj, pa če tudi bi ne bil katoličan, če bi bil tudi ekskomuniciran od strani cerkve, kateri je pripadal, bi se bil nemški krščansko-socialni predsednik brez dvoma rad pridružil izraženi želji, naj se spomni filozofa, naj ga proslavi zbornica, kakor se spodobi za njo, ali pa bi ga bil omenil kar sam, vršeč svojo dolžnost — toda Tolstoj je bil Slovan; Slovana pa ne sme proslavljati avstrijska zbornica, tako daleč še nismo v Avstriji, kjer imajo jedno glavnih besed sloviti nemški krščanski socialci. In ti krščanski socialci so postavili v sramoto pred kulturnim svetom avstrijsko zbornico. Kulturni svet ima zopet priliko razmišljati, kako čudne so avstrijske razmere, v katerih stojijo v ospredju Bielohlawki, ki zmerjajo filozofa svetovne slave s »staro kokošjo« in »starim tepcem«!

In v častbi teh ljudij se nahajajo slovenski klerikalci. Dosti!

Iz državnega proračuna za leto 1911.

Omenili smo že zadnjič, da je finančni minister predložil državnemu zboru finančno postavko za leto 1911.

Skupna potrebščina je 2,818,196.733 K, p okritja K 2,818,507.772, prebitek znaša K 311.036.

V naslednjem navajamo iz proračuna nekaj važnejših točk:

Za ljudsko štetje se je uvrstila kot izredna potrebščina vsota 590.000 K. Kakor znano, se vrši ljudsko štetje s stanjem 31. decembra 1910.

Gorske čete deželne brambe. Za gorske čete deželne brambe se je postavila višja potrebščina 1.200.000 kron. Za orožnike se izda več okroglo 900.000 kron.

Za bogočastje in pouk se proračuna za leto 1911 2.559.217 K več kakor lani ali pravzaprav 3.656.459 kron. Potrebščine za visoke šole so proračunane s 175.544 K, za študijske biblioteke s 371 K, za srednje šole s 870.087 K, za komercialne in mornariške šole s 96.022 K, za ljudsko šolstvo s 160.889 K in za ustanove s 20.461 K višje. Redni izdatki za visoke šole se povečajo za 881.774 K glede na izpopolnitev in ustanovitev učnih stolic, zavodov itd. Pri srednjih šolah se je zvišal ordinarij za 1.074.850 K, izredna potrebščina se je pa znižala za 227.763 K.

Skupni državni izdatki obsegajo 32 poglavij. Za dvor so proračunani izdatki z 11.300.000 (l. 1910: 11.300.000 K), za cesarjevo kabinetno pisarno s 189.637 K (1910: 188.981 K), za državni zbor s 4.165.083 K (l. 1910: 4.082.684 K); za finančno ministerstvo s 854.486.787 K (l. 1910: 818.327.143 K); za trgovinsko ministerstvo s 223.219.880 K (l. 1910: 223.956.400 K); za železniško ministerstvo s 749.776.900 K (l. 1910: 735.561.850 K); za poljedel. ministerstvo s 59.345.024 K (l. 1910: 58.752.128 K); za ministerstvo javnih del s 100.270.070 K (l. 1910: 100.458.323 K). Skupni državni izdatki so proračunjeni v skup. znesku 2,218.196 tisoč 736 K, lani so pa bili proračunani s 2,780.882.657 K. Če primerjamo izdatke, proračunane za leto 1911 s proračunom za letošnje leto, dobimo vtis, da je finančni minister marsikje črtal izdatke, da je dobil proračun, ki izkazuje mali prebitek.

Vladno časopisje. — Dispozicni zaklad ostane neizpremenjen in se proračuna z 200.000 K. Oficielno časopisje stane davkoplačevalce 2.261.100 K, za uradni brzojavni urad so proračunani stroški z 828.000 K.

Za varstvo izseljencev so postavili v proračun 30.000 K, medtem ko je bila vstavljena leta 1910 postavka v ta namen v višini 130.000 K.

Deželna bramba. — Vojaški novinci. — Orožniki. — Stroški deželne brambe so proračunani z 61.608.547 K. Stroški novačenja pa z 204.250 K. Orožništvo bo stalo po proračunu za l. 1911 28.224.167 K, medtem ko je znašala postavka za orožništvo lani 27.319.868 K.

Šolstvo. — Centrala, naučno ministerstvo, šolsko nadzorstvo, znanstvene akademije in zavodi dobe 6.010.440 K. Potrebščine za umetnost in za arheološke namene so proračunane s 3.417.228 kronami.

Za vseučilišča na Dunaju, v Gradcu, Inomostu, Pragi, Lvovu, Krakovu in v Črnóvicih so proračunani izdatki s 15.047.577 K. Za katoliške fakultete v Solnogradu in v Olomucu in za evangeliško dunajsko bogoslovno fakulteto so proračunani izdatki z 281.390 K. Za laško pravno fakulteto je proračunana pavšalna potrebščina s 70.000 K, medtem ko je znašala postavka za leto 1910 40.000 K.

Visoke šole. — Dunajska poljedelska šola izkazuje 621.066 K, živinozdravniški visoki šoli na Dunaju in v Lvovu pa 360.584 K potrebščin.

Srednje šolstvo. — Redna potrebščina v letu 1911 za gimnazije, realke in za višje dekliske šole je proračunana z 32.510.543 K. Izredne režijske in učne potrebščine, subvencije in dotacije so pa proračunane za kranjsko srednje šolstvo z 19.582, za štajersko z 18.655, za Primorsko s 5452 in za Dalmacijo z 18.200 kronami.

Učiteljska. Potrebščine za leto 1911 izkazujejo 6.060.274, (leta 1910: 5.948.576 K). Kranjska dobi pod tem naslovom za režijske in učne izredne potrebščine 578, Primorska 8970 in Dalmacija 2000 K.

Za povzdigo ljudskega šolstva dobi Primorsko 50.000, Dalmacija 300.000 K.

Stroški za varstvo izseljencev. — Trgovinsko ministerstvo proračuna izdatek 100.000 K v varstvo izseljencev.

Za našo trgovinsko mornarico. — Proračunan je skupni izdatek za službo po morskih pristaniščih s 3.201.380 K (leta 1910: 3.334.180 K). — Za nove zgradbe pa proračunavajo na Primorskem 233 tisoč 300 K (l. 1910: 342.000), v Dalmaciji pa s 728.100 K (l. 1910: 856.000 K).

Za tržaška obrežna dela, ki so proračunana s 53.334.500 K, se proračunava 11. obrok z 2.793.000 K (leta 1910: 8.207.000 K).

Podpore paroplovstvu. — Avstrijski Lloyd dobi 10.799.100, dalmatinsko paroplovstvo 2.900.000 K; paroplovstvo v Južno Ameriko 2.000.000, paroplovstvo na Donavi 1.919.000, podpora trgovski mornarici 5.317.300 K, izpopolnitev morskoga prometa 1.485.310 K.

Tržaška skladišča. — Prometni izdatki so proračunani z 1.839.640 kronami. »Lloyd« dobi za erarju prodani hangar na molu III. anuiteto 89.260 K, za povečanje skladišč proračunavajo 70.000 K.

Za poljedelstvo se izda med drugim za državne učne zavode in preizkuševališča 851.691 K. Za pospeševanja poljedelstva se izda 26.879.195 K. Za agrarske operacije dobi med drugimi deželami Kranjska 75.000 K, Koroška 40.000 in Štajerska 40.000 K.

Za obrtno šolstvo se proračunava 12.740.084 K.

Za državne ceste, in sicer za zgradbo se proračunava skupen izdatek s 16.976.168 K. Za nove ceste je namenjeno in sicer kot izredna potrebščina v letu 1912 za Kranjsko 183.000 K, za Štajersko 631.150 K, za Koroško 241.943 K, za Primorsko 962.650 K in za Dalmacijo 846.823 K.

Vodovodne zgradbe. — Za vodne zgradbe se proračunava izreden izdatek v letu 1912 za Kranjsko 67.150 K, za Štajersko 486.773 K, za Koroško 340.400 K, za Primorsko 5000 K.

Državne stavbe. — Notranje ministerstvo izda za državne stavbe na Primorskem 257.700 K in v Dalmaciji 237.400 K. Finančno ministerstvo po vseh

deželah 300.000 K. Trgovinsko ministerstvo za vse dežele 110.000 K, na Primorskem 180.000 K, v Dalmaciji 9000 K. Poljedelsko ministerstvo na Štajerskem 17.000 K. Pravosodno ministerstvo na Primorskem 51.300 K in v Dalmaciji 126.300 K. Za kaznišniška poslopja se pa proračunava na Kranjskem 4000 K, na Štajerskem 30.000 K in na Primorskem 31.000 K.

DOPISI.

Iz krminskega okraja.

Iz biljanske županije. (O občinskih volitvah.) — Čital sem v »Gorici« dopis enakega naslova, kjer je govor o minulih občinskih volitvah našega županstva. Da ste nastopile v boj dve stranki, ena napredna, druga klerikalna, je res. Da je bila agitacija pred volitvami jako živahna, je res, toda ne toliko na naši strani, kakor pri klerikalni, kar mi mora vsak resnicoluben občan priznati. Saj ko bi mi nastopili s takšno agitacijo kot je nastopila klerikalna stranka, bi jih bilo gotovo bolj sram izida, nego jih v resnici je. Kako pa more oni dopisnik biti tako zloben, da trdi, da pod pritiskom obljub iz »ralu« pred maščevanjem in vsled marsikaterih nepostavnosti pri volitvi smo mi »mugali«? Ali se ne sramujete tako nesramno lagati? Kdo je bolj pritiskal z obljubami v Višnjeviku? Kdo je agitiral z obljubami v Šmartnem? Kdo je agitiral z obljubami v Fojani. Kdo je spet lagal in agitiral pri nekem volilcu; da ste proti županu, ker da dela občini prevelike stroške s tem, da stori voziti pocestni gruč (glerjo) iz Krmina v Fojano, ter da stane voz po 10 K? Ali ste slepi, ali ste nori, ali ste tako zlobni! Vi, ki se pri vsakej priliki tolčete na prsi, da se bojujete za krščanska načela, se upate tako lagati? Ali vam ni znano, da se je vozil gruč v Fojano iz bližnjega potoka »Reka«? Kakšno maščevanje pa se godi od naše strani? Morda to, da se jemlje pod streho od vas na cesto vržene kolone? Kakšne nepostavnosti pa so se godile? Menda ne mislite na to, da se je pustilo voliti 5 vaših volilcev, kateri so prejeli občinsko podporo! Kaj? Ali mislite mogoče na to, da se je pustilo v prvem razredu voliti župnika iz Biljane za se in za tamošnje cerkev, kar pa je protipostavno glasom razsodbe c. kr. namestništva v Trstu, in katera razsodba je bila izdana na vaš priziv pred tremi leti! Če pa to ni dovolj, je dotični župnik podpisal pooblastilo za cerkev v Fojani in Barbani, ter je potem takem volil štirikrat! Ali to edino radi tega, da bi ne imeli prilike ugovarjati volitvam, se j. ste pa tako predrzni, da se upate trditi, da so se godile nepostavnosti? Sramujte se vi, ki slišite na ime krščanski možje! Ni pa še to dovolj, ste pa še tako predrzni, da se upate trditi, da smo zmagali v tretjem razredu s 5 glasovi večine, med tem ko je razmerje glasov v tem razredu 56 in 57 — 40 in 41. Ali ne znate računati, ali ste tako zlobni! Zabeležbe vredno pa vendar je, da po klerikalni novi matematiki znaša 40 + 5 = 56. Če gospodje čitatelji ne verjamejo ujeni, naj se blagovolijo obrniti na županstvo, in prepričali se bodo! Da smo zmagali v drugem razredu s tremi glasovi, je res; Toda kakšno razmerje bi se hotelo imeti pri 17 volilcih? Naj pa bo, da smo zmagali s tremi

glasovi. Pristojimo zdaj še ednega, katerega ste nam odpeljali tik pred volitvami v Gorico, tako dobimo mi 11 glasov a vi 7. Sicer smo pa imeli pred tremi leti le 1 glas večine v drugem razredu!

V prvem razredu pravite, da smo zmagali z 1 glasom večine. Bodi v prvi vrsti omenjeno, da je bil ta razred doslej zmiraj v vaših rokah! Volilcev je 12. Eden je umrl, ostane torej 11; med tremi 3 duhovniki in dva učitelja. Zmagali smo res z enim glasom večine, a naših 6 glasov so vsi glasovi veleposestnikov, ki plačujejo davke, med tem ko vaši volilci (5) ne plačujejo niti vinarja davka.

Na koncu dotične notice kličete vso čast in slavo na volilce biljanske duhovnije, kateri da so po vašem mnenju z malimi izjemami kompaktno volili za vašo listo. Za poč't! Ste pa res dobri v fabriciranju laži in zavijanju resnice! Seštel sem vse glasove biljanske duhovnije in glejte čudo: naših glasov je 27 in nasprotnih le 25!!! Kakšna doslednost! Kakšna kompaktnost!! Sem z ineni vsakomur na razpolago!

Da, da, slavna gospoda nasprotnega tabora, po vaših delih, po vaših laži-dopisih vas ljudstvo čedalje bolj spoznava in obrača vam hrbet. Sramujte se spravljati takšne laži v svet. Je že res, da po deželi ne vejo, kaj je res in kaj ni res, toda pošeno ni, in to tem manj od vas, ki se pri vsakej priliki tako radi bahate s svojim krščanstvom. Zapomnite si dobro, da laž ima kratke noge, in poskrbeli bodemo, da vam jih še bolj skrajšamo. Na svidenje! — Biljanski občanar.

Iz ajdovskega okraja.

Vel. Žablje. — Ni skoro številke »novostrojarskega« lista »Novi Čas«, v kateri ne bi mrgolelo napadov in častikraje na poštene in dostojne osebe.

Zadnje čase ima redno v svojem žetlodu V. Žablje, sedaj opeva slavo novemu drogu, za tem se kaj zlaže, da potem prinaša »popravke«, zabeljene z lažjo itd., itd. Seveda če se ne more svojega nasprotnika drugače napadati, mora se uporabljati laž, da se ž njo blati osebe in se jih hoče po sili črniti pred svetom.

Žalostno! Po tej poti se pride gtovo do »sijajne« bodočnosti. Res — »krščanska ljubezen.« — V zadnji številki »Nov. Časa« bi pa znano dopisunče rado požrlo kar polovico Žabljevcev. Najprej se veseli obsodbe našega g. učitelja. — Res, vredno je veselja, posebno ker so se ex-le-menatarju Vrtovcu že hlače tresle, boječ se, da boče tudi v Gorici pogorel kakor je pri c. kr. okrajni sodniji v Ajdovščini. No, v Gorici bila mu je sreča mila in »junak« Vrtovec, ki pozivlja proti učitelstvu v boj na nož, si je pridobil zopet stero čast.

Feroti se mu ne bodo pristrigle in za ušesa ga ne bodo vlačili iz V. Žablje. Tudi ne more preboleti izjave našega vrliga starešinstva, s katero se je jako pohvalilo vse delovanje našega gosp. učitelja ter ob enem primerno obsodilo kričanje ekslemenatarja Vrtovca.

Tudi ni prav dopisunčku, da izda tako izjavo naš delavni gosp. župan i. t. celo proti svojemu bivšemu čestitelju abiturijentu Vrtovcu, dasi ga je poslednji o priliki zadnjih dež. zbor. volitev pisмено pozival, naj voli može, koje mu je abiturijent Vrtovec blagovolil nasvetovati. Ha, ha, krasno, kaj ne! vendar nekoliko preneumno za visokošolca Vekoslava Vrtovca. Brr! Neizkušeni, 19 letni mladenci, pa že hoče ukazovati, izkušnemu, delavnemu možu. O sancta simplicitas! To je vendar za poč't!

Potem se mu res ni čuditi, ako sedaj kot ekslemenatar poziva že proti učitelstvu v boj na »nož«. A če le krog njega kaj »zasušti« in »zašumi«, je pa že joj! Dalje pravi ubogo dopisunče, da hoče naše velemožno starešinstvo celo turškeje vladi komandirati. To je pa pogruntal, to! Tako, vendar priznava zasluge starešinstva in zato ne bode odveč, če pojasnimo poslednjega delavnost.

Naše starešinstvo je v svoji triletni dobi, odkar se je odcepilo od svetokrižkega županstva, poskrbelo, da se je v tem času poplačal ves dolg (okrog 3600 K).

Razven tega je v tem času napravilo 2 lepa, betonirana mosta čez vaški potok, uredilo po možnosti občinske poti i. dr., i. dr.

V kratkem prične z zidanjem novega vodovoda in to ne, da bi zvišalo občinske doklade, marveč jih je celo znižalo za 10% radi letošnje slabe letine. Lahko se ubogo dopisunče čudi taki delavnosti, ker ve, da če bi bilo starešinstvo po njegovem kopitu, bi gotovo ne imelo druge skrbi kakor uvajati turško vladu v našo dose-daj mirno občino med naše vrle Žabljece. Da se pa to ne zgodi, poskrbi že ljudstvo za to, da bane tudi vsiljivo turško vladu iz V. Žablje, ki je že dosti kvarljivega učinila. Ne, takih nastopov, kot je bil drugo nedeljo oktobra v naši farni cerkvi, ne bomo več trpeli in raje pošljemo tako turško vladu, kamor spada.

Naše vrlo ljudstvo pa, ki ve ceniti pravo delo za blagor, ugled in mir občine, bode i nadalje znalo ceniti one, ki jim je za dobrobit in ugled občine. Odločno bode pa odklanjalo one lažidobrotnike, ki netijo po vasi razpor in sovraštvo. Molče smo prezirali do sedaj vse hujskajoče dopise na naš naslov, ali kupa je polna in evo nas z odgovorom.

Ogločno obsojamo podobne, neutemeljene napade in zlobni dopisun naj se raje kaj resnega in stvarnega poprime kot zlobnega izzivanja. Turška vlada pa lahko pobere svoja sila in kopita, pa pika za sedaj! Resnicoljub.

Gabrije. — V »Novem Času« od 18. t. m. piše neki dopisnik, da ni bilo na sv. Martina pri nas shoda, kakor običajno. Res je, ni ga bilo! A kdo je kriv temu? Kdo je kriv, da ni petja v cerkvi? Kdo je kriv, da ni organista? Kdo je pred dvema letoma ustavil med mašo organista? Kdo je rentalil sto in stokrat: jaz sem gospoda v cerkvi, razum mene nima nobeden tukaj ukazovati?! Ali ni res tako? Seveda: sedaj krivda pade na »liberalno županstvo«.

Gospod kurat (ne župnik, kakor se sam pri pridigi imenuje) vam je sedaj ljubo tako, da se županstvo nič ne vtika v vaše gospodarstvo?

Tudi sedaj ne miruje! Ob nedeljah kar divja, kriči, se smeje, ljudi zmerja z falcetarijo, belcebubi, antekristi itd. z mnogovrstnimi priimki.

Pomislite, ob nedeljah 1 uro samo pridiga pri maši, tako, da ljudje, kateri gredo v druge vasi k maši, so že doma, ko smo še mi v cerkvi. Ne zamerimo mu, ker je že star; zato mu bi pa iz srca privoščili srečno pot v pokoj!

Moll-ov Seidlitz-prašek

je za na želodcu trpečo neprekosljivo sredstvo katero ima prednost pred vsemi drugimi dra stičnimi čistil. kroglicami in grenčinami.

Cena orig. škatlje K 2—
Ponarejanje se sodnijsko zasluje.

Mollo-vo Franc. žganje in sol

za ribanje života. — Bolečine glajajoče in okrepčujoče staroznano sredstvo proti trganju in prehlajenju vsake vrste.
Orig. steklenica K 1-90
Na prodaj po vseh lekarnah in mirodlinicah. Glavna lekarna A. MOLL, c. in hr. dvorni založnik, Dunaj, Teichlauben 9.
Zaloga v Gorici v lekarnah: G. Cristofaletti A. Girioncoli.

Srbija, njena kultura in njena književnost.

Srski književnik Jovan Skerlić je priobčil v »Bosanski Vili« članek, kateri nam jasno kaže, kaj je Srbija danes v kulturnem življenju srbskemu narodu in kako Srbi kulturno napredujejo.

Med drugim pravi: »Srbija, katera l. 1865. še ni bila popolnoma svobodna, neodvisna kneževina, v kateri so se vsi sloji naroda ravno začeli prebujati, a svoboda tiska je bila v povojih, v zibki povezana kakor egiptovska munija; pa vendar so v tej državi kot taki, začetni nanki in spisi pokazali mnogo priročnosti in vse je hitro napredovalo.

Poleg vseh zunanjih in notranjih neprilik, katere je imela Srbija v poslednjih desetletjih 19. stoletja, je kulturno in književno stalno napredovala. — Srbska kraljevska akademija, vsenčilščice, srbska

književna zadruga, veliko število šol, posvetnih ustanov, listov in časopisov, vse to je napravilo iz Belegrada ne samo državno, nego tudi duševno, prosvetno prestolico celega srbskega naroda.

V Belemgradu se je poslednja leta napokopilo toliko intelektualne moči, da se lahko z gotovostjo trdi, da je Belgrad postal zelo živo prosvetno središče, veliko živahnije kakor veliko drugih mest, jednake velikosti na zapadu.

V čisto književnih proizvodih je Srbija zadnja leta nekoliko zaostala, ali ne nazadovala; ali v naučnem oziru je zadnjih petnajst let silno napredovala.

Posebno paznjo se polaga na narodopisje in zgodovino, minulo in sedanje narodno življenje v vseh njegovih oblikah in varijacijah. In brez vsake samohvale se lahko reče, da kar se tiče dela na polju narodopisnega nauka, je daleč na boljšem, kakor katerakoli Jugoslovanska dežela ali država.

Prav vsako leto izide v Belemgradu nekoliko del, ki so stalne vrednosti, a nekda se je to zgodilo le po presledku več let. In ako kaj, naš v naših narodnih neprilikah tolaži, in nam daje vero v sebe same, in moč za boje — to je, veliki duševni napredek, katerega smo napravili zadnji čas.

Gotovo je, da se je naša prosveta povzdignila tako visoko, kakor še do sedaj nikdar. To dokazuje najbolj zanimiva statistika srbskih listov in časopisov za l. 1909., katero je prinesel ni dolgo temu »Srbki književni glasnik«.

V teku l. 1909. je bilo tiskano v srbsčini 169 listov in časopisov. Od tega števil v srbskih krajih izven Srbije v Novem Sadu 53, Sarajevu in Sremskem Karlovcu 6, Zagrebu 5, a v Srbiji 116. Kako hitro se razvija tisek in književnost v Srbiji kažejo številke: L. 1902. so srbski poštni uradi razdali 3.900.000 pošiljatev časopisov, knjig in spisov. 1905. se je to število več ko podvojilo — povspelo se je na 10.000.000, a od 1905—1910 je mogoče, da je število naraslo na 20.000.000. Samo v Belemgradu se tiska 79 listov in časnikov. Gotovo toliko kakor v vseh drugih srbskih krajih — zaračunano tudi kraje v kraljestvu srbskem. Tako koncentracijo intelektualne sile in dela se vidi samo še pri Francozih, v njihovem velikem Parizu.

Iz vsega tega je razvidno, da je danes Belgrad ne samo prestolnica kraljevine Srbije, nego da je postal za Srbe v prosvetnem oziru »Srbske Atene«, kar je veljalo v dobi omladinske frazeologije za Novi Sad.

Za ta veliki napredek se ima Srbija zahvaliti svoji politični neodvisnosti. Srbija je največja srbska dežela, v nji prebiva dobra tretjina vse srbske rase, in ona si je ohranila čisto narodno obiležje. Edinstvo rase in edinstvo religije je pripomoglo Srbiji do etnično-politične moči. Le kot taka se je mogla osvoboditi in zavzeti oni položaj, kakoršnega ima danes v srbskem narodu.

Vzrok hegonomiji Srbije je iskati tudi drugod. Krepka srbska rasa ima svoje redke posebnosti. Današnja Srbija je naseljena z različnimi srbskimi plemeni. Etniški Hercegovinci v oziškem okraju, Starosrbi v novoosvojenih krajih, Kosovci in Moravci v celi srednji in iztočni Srbiji. Njeno dušo, Šumadijo in Mačvo naseljujejo pa begunci z jugozapada, Hercegovine, Bosne in današnjega Novopazarskega Sandžaka. To so vsi bili hajduki in vsko-

ki, nemirni in odločni, uporni elementi, kateri so morali pred Turki bežati v pušče in velike šumadijske gozde. Turki in vstoški prebivalci niso mogli dolgo trpeti tujega verskega, političnega in gospodarskega pritiska. In tako se je v začetku 19. stoletja Srbija začela vpirati, in se je v prvih desetletjih osvobodila.

(Konec prih.)

(Dalje v prilogi).

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglaš obsežnejši se računa za vsako besedo 3 vin. Kajpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deželi (in celo v mestu) ni bilo ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Spretnega krojaškega pomočnika

sprejme takoj Ivan Golob, krojaški mojster v Solkanu.

Predno naročite božična darila,

zahtevajte cenik tvrdke »Parthenon Kunstverlagsbandlung« Dunaj, VII., Mariaböfnerstrasse 82. Cenik vsebuje 211 krasnih slik ter stane 60 vin. Ta znesek se pri poznejšem naročilu vračuna.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen
GORICA

Jos. Verdi tekališče šte. 37.

Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone, zlate mostove, zobe na kaučukove plošče, uravnavanje krivo stojećih zob. Plombe vsake vrste.

Ordinira v svojem ateljeju

od 9. ure dop. do 5. ure pop.

Razpisuje se služba

občinskega redarja
v Sežani

s plačo po dogovoru.

Zadevne prošnje je vložiti do konca tega meseca pri podpisnem županstvu.

Županstvo v Sežani.

V trgovini „OHO“

zopet cenen teden.

Številke v izlozbi govore.

Zahvala.

Za vse nam došle izraze tolažilnega sočutja povodom prebitke izgube našega ljubljenega očeta, tasta, oziroma starega očeta

Leopolda Budau

c. kr. dvornega svetnika najvišjega sodišča in kasacijskega dvora v p.

za mnogobrojno spremstvo nepozabnega pokojnika k večnemu počitku, kakor za cvetke in vence, ki so jih položili »Slovenska Čitalnica« v Gorici, cenjeni znanci, prijatelji in sorodniki na krsto rajnega, izreka tem potom najiskrenejšo zahvalo

Žaluoja obitelj Budau-Dominko.

GORICA, dne 26. novembra 1910.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Občinsko starešinstvo v Mirnu je sklenilo plačati 50 K podružnici Ciril Metodove družbe v Mirnu za družbine namene. Priporočamo drugim občinskim zastopom v posnemanje! Lansko leto je dalo mirensko županstvo 200 K za kamen za obrambni sklad. Čast mu!

Domače vesti.

Vspored končerta, ki ga priredi »Pevsko in glasbeno društvo« dne 3 decembra t. l. obsega sledeče točke:

Vspored: 1. K. Bendl: Tatranska vijolica, možki zbor in tenor-solo s spremljevanjem klavirja; 2. A. Dvorak: a) Oj, zeleni, travica... b) Ujeta, c) Na begu, iz »Moravskih dvošpevov«, poje ženski zbor; 3. a) R. Rozkošny: Pro hubinku, b) B. Smetana: Arija iz opere »Hubička«, c) Pavšič: Pastarica, poje gospa Berta Jawurkova; 4. Oskar Dev: a) Tihi veter od morja..., b) Hrepene nje, poje možki zbor; 5. a) J. Jindrich: Notturmo, b) J. Jindrich: To vedel bych rad... poje gospa Berta Jawurkova; 6) J. Brahms: Dekle (srbska), poje mešan zbor.

Zborovodja g. Josip Michl. Pri klavirju g. Ciril Eržen. — Začetek ob 8^{1/2} uri zvečer, blagajna se odpre ob 7^{1/2} uri zvečer.

Cene: fotelji po 3 K, sedeži v parterju I.—III. vrste po 2.50 K, IV.—VIII. vrste po 1.80 K; na balkonu I. reda po 2.50 K, II. reda 1.80 K. Stojišča po 1 K, dijak, vojaki do narednika in člani pevskega društva 50 vin.

Predprodaja v knjigarni A. Gabršček, Trgovski dom.

Kakor vidno, vsopred je lep in zelo zanimiv. Najbrže tudi vspeh bo lep...

Za koncert »Pevskega in glasbenega društva« se ne bo razpošiljalo posebnih vabil; pride lahko vsak, kdor se za glasbo in petje zanima.

Občinstvo se opozarja, naj ne pozabi preskrbeti se z besedilom skladb, ki se jih bo ta dan pelo. Kdor pozna tekst pesni, lažje umeva in uživa proizvajanje.

Besedilo se dobi za znesek 20 v ali v predprodaji v knjigarni A. Gabršček ali pa pri blagajni na dan koncerta.

Jugoslovanska delegacija na Dunaju. — Med »Slovenskim klubom« in »Zvezo južnih Slovanov« so nasprotja, katera bo menda težko premostiti. Ko so se Čehi sedaj zedinjevali v enoten klub, so pri tem hudo napadali dr. Šusteršiča; v ostrih besedah so kritikovali njegovo ponesrečeno politično vodstvo; vse kaže, da se ga hočejo Čehi popolnoma otresti. Morda bi bilo najbolje, da se ga izolira! Šusteršič dela dosledno le v klerikalne in svoje osebne svrhe in prav nič v slovan-ske! Skupno delovanje z njim je torej že nemogoče postalo.

Proračun za prihodnje leto. — Finančni minister Bilinski je predložil državnemu zboru proračun za 1911., ki izkazuje prebitek. Malce čudno se sliši to, ker je bilo v proračunu za letos primanjkljaja kar 53 milijonov in se tačas niso zvišali stari davki, država pa tudi ni dobila novih virov. Kaj je torej s tema proračunoma: ali je letošnji tako pristržen, da isti prebitek ne velja nič ali je bil prejšnji tako pretiran? Ali ostanimo pri tem, kar je povedal Bilinski, da kaže proračun prebitek. Prav, če je tu prebitek, potem ne sme zbornica dovoliti nobenega vinarja novih davkov!

V postavki »visokošolstvo« v državnem proračunu za 1911. je tudi svota za izobrazbo bodočih slov. visokošolskih profesorjev 120.000 K (zvišana za 28.000 K); za nas Slovence važna postavka.

Za narodni muzej v Gorici je daroval gosp. Josip Prijatelj, c. kr. učitelj v Kobaridu, šepico iz drevesne gobe, kakoršne se le redko še dobijo, a jih je bilo svoj čas več med našim ljudstvom. Ta gospod je poklonil muzeju tudi nekaj starih slov. testamenov iz 16. stoletja, ki so zelo zanimivi za one čase. Za oboje mu izreka pripravljani odbor najsrčnejšo

zahvalo z nado, da bo gotovo našel še mnogo posnemovalcev.

Za »Glasbeno Matico« v Ljubljani je v proračunu za 1911. svota 4000 K, za podružnico v Gorici »Pevsko in glasbeno društvo« svota 3000 K.

V državnem proračunu za leto 1911 so tudi te postavke: za trgovsko šolo v Gorici (laško) 11.000 K (povišek 1000 K); izpopolnjevanje učiteljskega v Gorici, med drugim ravnateljsko mesto 7764 K, mesto glavnega učitelja extra statum 4760 K, društvu »Šolski Dom« 6400 K, katerega šola bo služila za vadnico.

Imenovanje. — Naučni minister je imenoval amanuensis-a dr. Iv. Žmavca na vsenčistični knjižnici v Pragi za skriptorja.

Novi tržaški škof. — Čuli smo, da je povedal nadškof in knez dr. Sedej v Ricmanjih v nedeljo, da je ljubljanski kanonik dr. Andrej Karlin že imenovan za tržaškega škofa. Na to smo čuli, da nadškof ni rekel, da je Karlin že imenovan, ampak da je gotovo, da bo imenovan za tržaškega škofa. Danes nam došli »Slovenec« poroča z Dunaja iz zanesljivega vira, da bo ljubljanski stolni kanonik dr. Andrej Karlin v nekaterih dneh imenovan za škofa v Trstu.

Dr. Gregorčič je v četrtek na poti v parlament na Dunaju padel ter si zlomil dva prsta. Povezal mu je prsta hitro češki poslanec dr. Velih.

Iz poštne službe. — Abiturijent Franc Lapajne je imenovan za poštnega praktikanta v Gorici.

Predsednik višje deželne sodnice v Trstu, g. A. Jakopič, je rojak; stopi baje v kratkem v pokoj.

Poroka. — Danes se je poročil gospod Fran Gregorič, asistent južne železnice v Gorici, z gospodično Štefanijo Zornovo iz Prvačine. Vse najbolje!

Proti draginji. — V četrtek je bila pred poslansko zbornico na Dunaju velika demonstracija. Več tisoč delavcev je klicalo po odpomoči proti draginji. Slišali so se klici: Živela republika! Bienerthova vlada spada na večala! Klicali so tudi: Bo treba govoriti po portugalsko! Živela revolucija!

Ogroženi Nemci v Gorici. — V sredo je dospelo v Gradec odposlanstvo nemških društev v Gorici z namenom, predložiti vplivnim osebam v Gradcu nevarnost, katera preti Nemcem v Gorici radi slovenskih paralel na gimnaziji. Posvetovanja so se vršila v nemškem Schulverein in tega posvetovanja se je udeležilo več nemških poslancev kakor Gross, Sylvester, Dobernig, Schreiner, Wastian, sami najhujši sovražniki Slovencev. Po eni strani se zdi res človeku smešno, kako si upajo goriski Nemci sploh trditi, da so ogroženi od velike večine v deželi in izdatne manjšine v mestu, po drugi strani se pa vidi, kako so Nemci agilni, kako se zatekajo po pomoč celo v daljni Gradec. Zastonj gotovo niso šli v Gradec. Gotovo bodo dobili prej ali slej kak dar, goriški Lahi so pa še vedno taki slepci, da vidijo svoje sovražnike edino le v Slovencih. Pa tudi oni pridejo do spoznanja, do prave cennitve Nemcev — toda najbrže prepozno!

Lovska sreča. — Srečen dan so imeli lovci na kamenjskem lovu preteklo nedeljo: Postrelili so 7 srn in 5 zajcev. Približno tolika množina srn se je pa rešila brzih nog v svoje zavetišče — Trnovski gozd.

Ovacije rimskemu županu Nathanu. — Kak krik in hrup je vzdignil cel »katoriški« svet proti Nathanu, rimskemu županu, ki se je pred dvema mesecema drznil obregnuti se v svojem govoru ob papeža. Tudi v Avstriji so se vzbudili klerikalci dva meseca po Nathanovem govoru in protestirali vsi — od ljubljanskega Šusteršiča gor do dunajskega Porzerja. Te dneve se je vršila seja mestnega sveta v Rimu. Navdušeno pozdravljeni župan je povedal par bridkih besed svojim nasprotnikom in omenil, da ni mislil, da bo njegov govor postal narodna in mednarodna dogodka. On in cel mestni svet se ne brigajo za klerikalne proteste. Na to je vstal poslanec Monti, predsednik s klerikalci združene zmerne stranke in izjavil, da se pridružujejo v svojem imenu

in v imenu svoje stranke patriotičnim besedam Nathanovim. Kar so iskali klerikalci, so dobili: celo nezaupnico od svojih zaveznikov.

Žepni tatovi so se bili pojavili v Kobaridu na semnju. Bili so trije lepo oblečeni možakarji. Zasačili so jih v gneči, ko so segali v tuje žepe. Kakor čujemo, sta dva še v zaporu, enega so spustili.

Hagenbeckova menažerija. — Na starem pokopališču se vrše vsak večer v velikanskem, na zunaj krasno razsvetljenem šotoru predstave z dresiranimi živalmi. Kakor sta svoj čas slovela Barnum & Bailey in Buffalo Bill, tako slovi že od nekdaj Hagenbeckova menažerija v Hamburgu. Kar vidimo v Gorici, to je le del one menažerije, je le potovalni oddelek, ki daje predstave širom sveta. Tu vidi gledalec, kako si zna človek, ki je napram zverinam pač šibko bitje, ukrotiti divje leve in krvoločne tigre, kako zna naučiti neukretne slone in še bolj neukretne morske leve raznih umetnostij, in kako uboga celo neumni divji meksik. bivol svojega gospodarja, ter zapleše umeten ples. Izborni so izučeni psi v skoku na visoko in na daljavo. Sploh, pogledati je treba in nobeden se ne bo kesal, da je bil pri Hagenbecku.

V Tolminu so vlomili neznani tatovi, kakor čujemo, v tamkajšnji poštni urad ter odnesli baje precej denarja.

Nagle smrti je umrl neki okoli 70 let stari Furlan iz Vileša v Rubijah. Ko je šel na postajo, ga je zadela kap in obležal je mrtev.

V Št. Ferjanu so imeli te dni sveti misijon. Kaj bo: ali se klerikalci, posebno čuki, kaj poboljšajo ali pa bodo še bolj divji?! Prvo je manj verjetno.

Dva fantiča s puškama. — Dva fantiča, baje z Grgarja doma, sta hodila po Gorici s puškama na ramenih. Eden ima 16 let, drugi 12. Prijel ju je redar ter peljal na policijo, kjer so jima vzeli puški.

Za kadilce. — Tobačna režija izda v kratkem času šest novih vrst smodk in sicer: »Ideales«, »Viktorias«, »Entreac-tos«, »Imperatores«, »Aromaticos« in »Graciosas«. Prve bodo najdražje: 100 kosov 90 K, zadnje pa 100 kosov 30 K.

Odpri lekarni. — Jutri popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Gironceli Gliubich. V teh dveh lekarnah bo tudi ponočna služba v času od 27. t. m. do 4. decembra t. l.

Listnica uredništva. — V P.: Prihodnjič.

Sokolski vestnik.

Trgovski kegljaški klub pri »Jelenu« je daroval za »Sokolski Dom« v Gorici K 25. — V posnemanje drugim!

Sokolska veselica na Križadi v Zapadnih Brdih. — V nedeljo 20. t. m. sem šel na Križado k Sokolski veselici. Rado-veden sem bil, kako se vsa reč izvrši, ker se sliši toliko zabavljati proti našim Sokolom. Nabralo se je bilo toliko občinstva, kakor se pač gotovo ni pričakovalo. Obširna dvorana g. Kocjančiča je bila nabito polna, kakor tudi vsi ostali prostori krčme.

Prvo točko vsopreda: »Naša zvezda« je dovršeno pogodil pevski zbor bralnega društva »Skala« iz Hruševlja, ravno tako drugo točko Ipavčevo »Lahko noč«, pevski zbor bralnega društva »Lipa« iz Biljane. Neprisiljeno smo se zabavali pri tretji točki: šalivi prizor »Janez Rekrut«. Sineh je dosegel svoj višek, in igralec g. Fr. Turek je žel obilo zaslužene pohvale. Četrta točka vsopreda je bila: Po zimi iz šole, katero je pel pevski zbor bralnega društva iz Kožbane. Občinstvo je postalo pri tej točki kar razočarano, na koncu je pa dalo duška notranjim čutom. Kar zagrmelo je po dvorani ploskanja, in ni se poleglo, dokler niso pesmi ponovili. Peta točka vsopreda je bila šaloigra: »Brat Sokol«. Tako dovršeno so pogodili vsi igralci in igralke svoje vloge. Poznalo se je pa vže na prvi hip, da je uloga Antona Koruze, katero je igral g. Fr. Turek v spretnih in umetnih rokah. Žel je tudi obče priznanje in želeli bi bilo, da bi ga še videli na odru. Na to se je razvila jako animirana prosta zabava in ples. Tudi je bilo jako živahno pri srečolovu.

Prej ko zaključim, pa moram zares pohvaliti čvrste naše Sokole, kateri so tako spretno vodili celo veselico. Poznalo se

je na njih resnih a veselih obrazih, da umejo nalogo Sokola, da poznajo cilje Sokola. Tudi Sokolska godba iz Kojškega je izvrstno igrala in je res priporočljiva. Sploh je bilo vse tako animirano, tako neprisiljeno, da se je moral vsak veseliti, a mislim da se tudi blagajna našega mladega Sokola znatno napolni. Le tako naprej do zmage in cilja in bodočnost bo gotovo naša. Pristen Bric.

Zveza narodnih društev.

Zvezina društva so naročena, da naslovljajo od sedaj naprej svoja pisma namenjena »Zvezi narodnih društev«, na novi naslov, ki se glasi: **Dr. Dinko Puc, Gorica, Semenška ulica h. št. 1. I. nadst.** Tudi oni, ki imajo kaj opravka z Z. N. D., naj se zglase istotam.

Trgovsko-obrtno in gospodarske vesti.

Tvrdba J. Medved je zopet otvorila v svoji trgovini »Ohio« cenen red. Na to ugodno priliko opozarjamo sl. občinstvo.

Živinski trg. — Na živinskem trgu v četrtek v Gorici je bilo 650 glav goveje živine, 680 preščev, 27 koz in 27 konj.

Politični pregled.

Poslanska zbornica se je sešla v četrtek. Finančni minister Bilinski je predložil proračun in provizorij za 1911. O proračunu poročamo na drugem mestu. Tu omenjamo še to-le: Za leto 1911 se pokrijejo potom posojila kakor prehodni zneski: 116.200.000 kron za železniške investicije, 2.793.000 K, za dela v trž. luki in 25.684.597 kron za odplačanje skupnega dolga. Skupno treba torej od preliminarnih postavk proračuna odračunati K 144.877.527 kakor prehodne postavke. Da se je odstranilo primanjkljaj, a da bi se vendar kolikor mogoče ustreglo potrebam prebivalstva, je bilo treba izbrisati iz proračuna troške v znesku 90 milijonov kron in postaviti v istega večje dohodke v znesku 145 milijonov kron. Tako je povedal Bilinski.

Na dnevnem redu je bilo nadaljevanje razprave o poročilu draginjskega odseka glede oddaje javnih del in naprave zaklada za preskrbovanje stanovanj. Posl. Glöckl se je spominjal Tolstega, nato je govoril o draginji ter zahteval neomejen uvoz argentinskega mesa. Sokol je zahteval dovoljenje uvoza argentinskega mesa in znižanje carine na žito. Kraus je rekel, da za odpravo pomanjkanja stanovanj treba znižati hišni davek.

Včeraj je poslanska zbornica nadaljevala debato o draginji. Weisskirchner je povdarjal, da je draginja res neznosna, vlada označi v tem vprašanju svoje stališče. Rekel je, da Rumunija ima malo živine, v pogodbi določene kentingente glede goveje živine in preščev pa bo mogoče uresničiti šele po treh ali 4 letih. — Kljubu prostosti carine se prodaja na Angleškem argentinsko meso dražje nego v Avstriji.

Na to pa je rekel Weisskirchner, da **treba za stalno odstranitev pomanjkanja mesa dvigniti domačo produkcijo živine.** Uvoz argentinskega mesa je le odredba v sili!

Priporočil je zbornici, naj čim prej reši trgovinsko pogodbo s Srbijo. — Seja danes.

Draginjski odsek je včeraj zboroval ter sklenil zahtevati uvoz argentinskega mesa za celo leto 1911.

Tudi v nemškem državnem zboru je bila te dni debata o draginji, v glavnem radi draginje mesa.

Enoten češki klub. — Češki poslanci so se združili v enoten klub ter se je klub že konstituiral. Predsednik je bivši trgovinski minister Fiedler.

Na Portugalskem so konfiscirali samostansko posestvo. Država je dobila pri tem 146 milijonov pesetov, t. j. skoraj 140 milijonov kron. Mnogo denarja in v tako mali državi.

Merry del Val, papežev tajnik, ne uživa več brezpogojnega zaupanja papeža. S svojim španskim fanatizmom mu je že marsikaj skvaril. Rimski kurijski kardinali so celo zagrozili papežu, da odstopijo, ako pusti papež, da bo španska

trojica v kardinalskem kolegiju, Merry del Val, Vives y Tuto in Lais, imela tak vpliv. Pred važnimi odredbami praša sedaj papež vedno za svet Rampollo, državnega tajnika pod Leonom XIII. Sicilijanec Merry del Val še vedno na svojem mestu, toda papež se mu ne bo smel udajati več tako, kakor doslej.

Novi ruski minister za zunanje zadeve. — Tri dni je bil imenovan ministrom za zunanje zadeve na Ruskem Sergij Dimitrijevič Sasonov. Do sedaj je opravljal te posle Izvolski. Sasonov je menda najmlajši zunanji minister v Evropi, ker ima komaj 45 let. Služil je pri poslanstvu v Londonu, pri Vatikanu je bil 10 let. Sasonov je poročen s sestro žene minister-skega predsednika Stolypina.

Razne vesti.

Senzacionalen samomor v Trstu. — 24. t. m. se je ustrelil dr. Ant. vitez Volpi, znana osebnost v Trstu. Pravijo, da je vzrok samomoru samomor njegove poročene hčere pred par meseci.

Tri mesece zapora za umor. — Pred vojaško sodnijo v Moskvi sta stala dva mlada ruska aristokrata, poročnik Marčenko, sin dosedanjega ruskega vojaškega atašeja na Dunaju in knez Vačuaev, oba obtožena, da sta usmrtila ruskega redarja, ko ju je ta opominjal, naj ne kalita nočnega miru. Oba sa dobila po tri mesece zapora.

Sleparije v igralnici. — V nekem velearistokratskem klubu v Monakovem se je vršil nezasiškan škandal. Ritmojstra grofa Hartmanna, adjutanta princa Leopolda, so zasačili pri sleparsi igri. V njegovi vrhni suknji so dobili sleparske igralne karte. Hartmann je zbežal na avstrijska tla. S kvartami je napravil celo svoje premoženje, zadnji čas si je opomogel — toda s sleparijo. Državno pravdnštvo ga zasleduje.

Velikanska ameriška sleparija. — Kar se dogaja v Ameriki, je vse v večjem stilu kot pa v Evropi. Generalni poštar v New-Yorku je razpusil takozvano »Burr Protos-Corporation«. Ta družba je razpošiljala potom pošte brezvredne akcije ter s tem priselularila čez 250 milijonov K. Od družbe proslavljenih rudokopov in petrolejskih vrelcev, za katere je družba iskala delničarje, sploh ni.

Protest italijanskih duhovnikov. — V Lugano v Italiji so protestirali na nalašč za to sklicanem shod. Italijanski duhovniki proti prisegi, s katero se mora vsak duhovnik po novi papeški odredbi zavezati, da bo verjel vse dogme in da se ne bo udajal modernističnim tendencam. Mnogo duhovnikov je protestiralo javno, nekateri celo s prižnic. Kaj napravi papež s temi upornimi služabniki?

Pozdrav z višav. — Italijanski zrakoplovec Elios je vrgel, ravno ko je plul s svojim letalnim strojem nad gradom Moncalieri, na balkon istega lep šop cvetic. Na balkonu sta stala istočasno novoporočenca Viktor Napoleon in princezinja Klementina, katerima je veljal ta pozdrav.

Vlak je padel v reko. — Na progi Varšava-Kijev se je podrl most čez Vislo v trenutku, ko je vozil čezenj tovorni vlak. Stiri vagoni so padli v reko. Tri osebe so pri tem utonile.

Strah pred klobukom pri Muslimanih. — V Cazinu so prišli dva agenta Ružnica in Hasan Delića, ki sta prigo-varjala prpadnikom turške vere v Bosni in Hercegovini, naj se izseljujejo ter jih res tudi obilo pripravila do izseljevanja. V agitaciji za izseljevanje sta trdila, da radi aneksije bodo morali vsi Muslimani zamenjati fese in turbane s klobuki! Mnogo se jih je take premembe pokrivala tako zbalo, da so se rajši izselili. Ona dva agenta prideta pred sodnijo.

Premoženje Tolstega. — Zemljišči vred znaša baže okoli 10 milijonov rubljev. O njegovi oporoki se govori to in ono, ne ve se pa nič gotovega.

Literarna zapuščina Tolstega je bogata.

Mednarodni zavod za vulkanske pojave. — Na zadnjem kongresu geologov v Stockholmu je predlagal učenjak Friedländer iz Berlina, naj se ustanovi v Neaplju mednarodni zavod za vulkanske pojave. Znanost bi imela velike koristi od tega zavoda, za katerega treba nabrati poldrugi milijon in za ustanovitve in

letnih 50.000 lir za vzdrževanje. Friedländer sam je podpisal 100.000 lir.

Angleški aristokrat — rešilec. — Pravnuk vojvode Wellingtona, zmagovalca Napoleona, lord George Wellesley je rešil na izprehodu neko mladenko iz reke Themse, ki se je sama vrgla v vodo, za kar bi bila kmalu kaznovana, da ni obljubila, da ne pojde več v vodo.

Ministra — tepena. — Borilke za žensko enakopravnost na Angleškem so včasih zelo hude dame. V sredo so priredile v Londonu večjo demonstracijo. 156 borilk je bilo aretiranih. Asquith, angleški ministerski predsednik, je bil napaden in je čutil marsikatero krepko pest razjarjene borilke. Tudi minister Birrel je dobil od »nežnih« rok mal spominček in od še nežnejih nožic spominček pod hrbet. Štirin ministrom so bile pobite šipe.

Želi si smrti na vešilih. — Radi roparskega umora je bil v Krakovu neki Starecki obsojen na smrt in od cesarja poroččen na dosmrtno ječo. Toda Starecki ni sprejel pomiloščenja in ni hotel podpisati tozadavnega protokola. Zahteval je, naj se ga obesi. Čuden patron!

Crippen usmrčen. — Kakor smo poročali, je bil v sredo usmrčen dr. Crippen v Londonu. Zadnjo noč je malo spal. Ob 6. uri zjutraj so ga zbudili. Ob osmi uri — bila je še tema in hud mráz — je že nehaj živeti. Četrť ure pozneje je bila objavljena usmrčitev, pri kateri je bilo navzočih le malo oseb. Miss Le Neve, Crippenova ljubica, se poda s parnikom »Majestic« v New-York, kjer bo čakala poroda. Ona je bila zadnja oseba s katero je govoril dr. Crippen pred smrtjo. Ona pravi, da ji je zatrdil svojo popolno nedolžnost na umoru lastne žene.

Nov umor v Parizu. — Bogatega notarja Ransona v Parizu so dobili mrtvega v postelji. Zastrupil se je s pištom. Ker je napravil testament, v katerem je postavil svojo ljubico za univerzalno dedinjo in njenega brata kot izvršitelja te oporoke in ker je pred dvema dnevoma prislužil pol milijona frankov, je bila koj osušljena umora notarjeva ljubica. Njo in njenega brata so zaprli.

Koliko ljudi se lahko preživi na zemlji. — Na celi zemlji se nahaja sedaj približno 1 milijarda in 467 milijonov prebivalcev, tako da pride na kvadratni kilometer približno komaj 15 ljudi. Ako se deli skupna celota površine 46.350.000 angleških kvadratnih milj (po 2'59 kvadr. km) v tri dele: rodovitno zemljo, obdelano zemljo, stepe in pustinje, potem bi bilo od teh 28 milijonov angleških kvadratnih milj rodovitne zemlje, 14 milijonov step in 4 milijone pustinj in puščav. Najvišje število ljudi, ki jih more prehraniti rodovitna zemlja, bi jih bilo po Raventinu 20 na kvadratno miljo. Na ta način bi bilo 5993 milijonov prebivalcev maksimum ljudi, ki bi jih mogla zemlja v sedanjem stanju prehraniti. Ako se ljudje na enak način pomnožijo, kot v zadnjih desetih letih, bi se to število doseglo že v letu 2072, torej po 162 letih. Gotovo, da se da še mnogo nerodovitne zemlje predelati v rodovitno, ali vendar se razvidi iz tega, da so obiludenosti zemlje stavljenе gotovo meje.

Princ Henrik — zrakoplovec. — Princ Henrik, sin nemškega cesarja, je šel med zrakoplovce. Blizu Frankobroda ob Meni se je vzdignil v zrak, izpolnil vse pogoje za dosego zrakoplovnega voditeljskega patenta in si priporil dovoljenje za zrakoplovne pilota.

Svetovnoznan učenjak Ernst Hæckel je izstopil iz protestantske cerkve. Kot vzroke navaja svoje prepričanje o popolni ločitvi države in cerkve, nadalje o popolni ločitvi šole in cerkve. Cerkev napada bolj in bolj svobodo znanosti. Klerikalno časopisje, protestantska kepler-ska in katoliška Tomaževa zveza so napadali Hækla že par let sem in so mu celo očitali, da e fotografije o embrionih falsificiral. Hækel namerava vsem svojim nasprotnikom odgovoriti v posebni brošuri.

Povednji v Anamu. — V Anamu (Vzhodna Indija v Aziji) so nastale vsled deževja velikanske povodnji, ki so povzročile neprečutljivo škodo. Več kot tisoč ljudi se pogreša. Vse je odnesla voda.

Koliko morilcev in drugih zločincev dohiti zaslužena kazen? — Po neki novejši statistiki je od 100 zločincev kaznovanih v Nemčiji 95, v Španiji 85, v Italiji 77, na Francoskem 61 in na An-

gleškem 58. Ostali so nekaznovani, ker jih policija ne more dobiti. V Zjedinenih Državah Severne Amerike je pa še huje. Vsak dan umre tu kakih 30 oseb nasilne smrti, v tednu da to 200 in na leto že kakih 1000 slučajev. Od sto morilcev sta pa obsojena v Ameriki le dva zločince. To kaže pomanjkanje policije.

Umor ogrskega veleposestnika. — V Topolyu na Ogrskem so dobili vleposcestnika Telgyssi-ja uorjenega. Zločina sta osunljena Tismovszky in Beeskey, ki sta se malo pred umorom skregala s posestnikom pri kvartah.

Velikanske sleparije v Ameriki. — V Zjed. Državah Sev. Amerike so prišli na sled velikanskim sleparijam. Razne znane, velike in bogate trgovske firme so vvažale blago iz inozemstva, ne da bi plačevale za to potrebne colnine. Škoda, katero trpi vsled tega država, znaša več milijonov dolarjev. Mnogi trgovci so že zaprti.

Objava.

Od 26. t. m. dalje prodajava, vsled velike zaloge, raznovrstno zimsko blago po tovarniški ceni.

Hedžet & Koritnik — Gorica
vogal Corso Verdi in Šolska ulica šte. 5.

Računokar je izšlo v naši založbi:

Dr. V. Korun & SPÁKE, satire in drugo.

184 str. 8°. Cena broširane K 160, vezane K 240

S takó žgočim sarkazmom, ironijo in samoposiflažo še ni kmalu kdo osvetil smešnosti našega dejanja in nehanja kakor dr. Korun v svojih Spakah. Kar pa njih čitanje napravlja vezabavno, je poleg duhovitosti poant in izrazitosti jezika zlasti blagodejen humor, ki — z eno edino izjemo — veje iz njih. In ravno zato, ker se zna pisatelj našim navadam in razvadami tako presrečno smejati, je videti, kakor da bi hotel reči: »Taki ste vsi, ki smo krvavi pod kožo! In naravno, da smo; ker sicer bi ne bili ljudje.«

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani, Kongresni trg 2.

HAGENBECKOV

veliki zverinjak. Največja skupina dresiranih zverin.

Gorica. — Lastni telefon št. 201. — Korzo Franca Jesipa.

Velikansko, krasno procelje. 2400 žarnih in obločnic	Zvezde na polju artistike Smešni klovn in »Avgusti«	2 lastna avtomobila z dynamo 65 železniških vagonov.
---	--	---

Danes v soboto dne 26. in jutri
v nedeljo dne 27.

2 veliki predstavi.

Oba dneva po dve predstavi na dan
in sicer prva ob 4. uri, druga ob 8.
uri zvečer.

Znižane cene za vojake do narednika in za
otroke izpod 12. leta, veljajo le za
popoldanske predstave.

300 raznovrstnih živali.

Predstava se vrši v veliki kletki v raznih
skupinah pod vodstvom umetnikov prve vrste.

CENE PROSTOROV:

Lože na sredi po K 5.—. Stranske lože po K 4.—. Zaprti sedeži (I. in II. vrste) po K 3.—. (III. in IV. vrste) po K 2.50.—. Sedeži: I. vrste K 2.—, II. sedež K 1.50, III. sedež K 1.—. Galerija stojišče 50 vin.

Vstopnina k vajam, ki se vršijo vsako dopoldne, stane za odrasle 30 vin. za otroke 20 vin. — In se lahko ogleda tudi krmljenje živali ter njihove hleve in kletke. — Vstopnice so na prodaj v tobakarni g. L. Romano-ja na Korzu do 7. ure zvečer, ter pri blagajni.

Karol, Gustav in Viljem Hagenbeck, ravnateljji.

Književnost.
Dr. V. Korun: Spake, satire, humoreske in drugo. Izdala Ig. pl. Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani. Zabavna knjiga. Opozarjamo na inserat. Dobiva se tudi v knjigarni v Trgovskem Domu.

Rav okar je izšel velik cenik

ur, zlat ine in s.ebrnine.

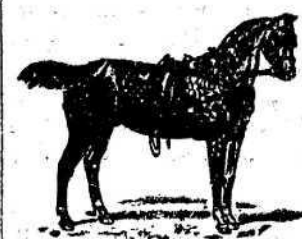
**Istega pošljem na željo
osakomur — brezplačno.**

Rudolf Rus, urar v Kranju.

**Ustan. l. 1885. Največja trgovina
na Gorenjskem.**

Ivan Kravos

na Kormu št. 11. GORICA na Kormu št. 11
sedlarska delavnica

in zaloga različnih konjskih vpreg za lahko ali pa težko vožnjo; dalje ima v zalogi različne konjske potreb-

ščine, potovalne potrebščine kakor: kovčge, torbice, denarnice, listnice itd. — Izvršuje in sprejma v popravilo različne koleseljne in kočije.

Popravila se izvršujejo točno.

Cene zmerne.

SAMUM.

Damir Feigel.

»Da, da, tako je! Kritika je vse.«
»Potemtakem zanikaš samostojno razsodnost čitajočega občinstva.«
»Nikakor ne! Jaz se ukvarjam že deli časa z reševanjem tega vprašanja. Izkoni časa sem si vsaj svoja mnenja v tej zadevi in jaz si mislim, da se ne motim. Pomisli! Nova knjiga je izšla; vsak jo bere in vsak si napravi svoje mnenje o njej. Ta mnenja so si, mogoče nekoliko podobna, navadno so pa zelo različna. In potem pride kritika, prava priznana, strokovnjaška kritika, ki izjeda tako rekoč vsa ta različna mnenja. Nehote in nevede si izpopolni človek pod vplivom te strokovnjaške kritike svoje nazore o novem delu.«
»Kaj meni, da pišejo pesniki in pisatelji samo za kritike?«
»Vem, vem, da pišete za občinstvo, za ljudstvo, toda pri tem vendar ne morete zabraniti, da bi ne bil med tem čitajočim občinstvom tudi javni kritik, ki ure, kakor sem že omenil, onim, ki so stvar že prebrali, njihovo mnenje in ki kaže drugim, ki stvari še niso prebrali, pravo pot do pravega razumevanja pisateljeve duše itd. In slednjič, prijatelj Hilarij, kot priznani pisatelj, kot znani so-trudnik najboljših naših leposlovnih listov si gotovo vedno radoveden, kaj poreče kritika. Ako te ta pohvali, si zadovoljen in gotovo prebereš dvakrat, trikrat do brohotno oceno, ako je pa kritika neugodna, no potem te pač kritiki niso umeli, niso sledili tvojemu poletu in stvar je končana. Sicer se tebi ni treba bati obsojajoče kritike. Tvoje ime je že tako debelo tiskano v našem slovstvu, da bi lahko izdal delo kake druge osebe pod lastnim imenom. Uverjen sem, da doženejo kritiki v tem delu misli, nazore, kakoršnih nisi imel ne ti, ne pravi pisec.«
»Veš kaj, Emil, kot zdravnik lahko sklepaš iz omotice, mrzlice, utrujenosti in žeje na legar, iz ponavljajočih se krčev na padavico, iz zatečenega lica na zobobol. Pri tem se pa še vedno lahko znotiš, ker ima lahko bolnik v prvem slučaju hudega mačka, v drugem leži mogoče nevede na kaki šivanki, v tretjem slučaju je pa lahko dobil klofuto. Tvoj prejšnji zaključek se mi pa zdi vendarle presnel. Še pred par minutami si tako povzdigoval strokovnjaško kritiko in sedaj pa ji pripisuješ kar naenkrat take možne zmoti. Saj nima potem prave podlage tvoja trditve, da je kritika vse.«
»Ne bodi čuden, Hilarij! Pri svoji trditvi še vedno ostajam. Kritika je potrebna, ona je zvezda - vodnica, ki pelje človeka v Betlehem pisateljevega mišljenja. Prav lahko se pa dogodi, da gre sicer zvezda po svoji navadni poti proti Betlehemu, da se vstavi nad mestom, kjer je stal navadno Betlehem, toda Betlehema ni več. Kritikom nočem stopiti v tem preblizu, ker sam vem, da je to naša napaka in ne še bog. Kako majhna, da zapeljejo človeka znane mu okolščine na nepravo pot in do izgrešenega cilja. Ali si zadovoljen, da poskusiva, kdo se moti od naju v tem oziru? Jaz ti preskrbim rokopis, ti posodiš svoje priznane pisateljsko ime in prepričaj se boš potem lahko sam, koliko idej bo našla kritika v tvojem novem delu. Braniš se? Zakaj? Tudi Napoleon je napravil tuptam kako neumnost, toda radi teh neumnostij je ostal vendar Napoleon in vneti njegovi častilci pripisujejo celo te neumnosti njegovi ženjalnosti. Ti boš pa še na boljšem. Stvar prebereš sam in ako bo kaka gorostasnost, imaš še vedno dober izhod. Nič drugega ti ni treba, kakor da zapišeš pod naslov pustni roman, pustna novela, pustna burka ali kar že bo to novo delo in nihče ti ne more ničesar. Nasprotno, še bolj se bodo poglobljali čitatelji in kritiki v ta spis, ker še ne poznajo od pusne strani tebe, resnega pisatelja, ki secira z mirno in sigurno roko človeško psiho.«
»Bodi! Zadovoljen sem s tvojim predlogom in povem ti, da me je, komaj tvoj Napoleon pripravil do tega koraka. Pri-

nesi mi rokopis in potem naj se zgodi kar koli. Ali smem vprašati, kak problem bo reševalo to moje najnovejše delo?«

»Na to ti ne morem dati določnega odgovora, ker še sam ne vem ničesar in pravzaprav ima po najinem dogovoru kritika nalogo, iztakniti problem.«

Tako sta se menila profesor Hilarij Kopriva in okrajni zdravnik dr. Emil Močivnik v svojem kotu v kavarni, kjer sta se snidla redno vsak popoldan. Partija šaha, črna kava, par smodk, zanimivi pogovori o tem in onem — in kakor bi trenili, sta mimili prijateljska dve uri. Od svetovne politike dol do čudnega benečanskega narečja kavarnskega pikola sta pretresla že skoraj vse točke na raznih poljih in slučajna debata o kritiki in njenem vplivu je skoncirala nekoč z že omejenjo nameno.

Dr. Močivnik je zapustil urnih korakov kavarno. Deloma je hotel prepričati s svojim odhodom, da bi se skesal njegov prijatelj svojega privoljenja, deloma se mu je pa mudilo k tovarišu dr. Grudnu, asistentu pri deželni bolnišnici, da si preskrbi čim prej rokopis.

»Servus, kolega! Kaj te je prignalo ob tej nenavadni uri k meni?«

S temi besedami je sprejel dr. Gruden došlega prijatelja.

»Res je, da se vidiva pri kosilu in pri večerji, toda bolje je, da ostane to, kar ti imam povedati, med nama.«

»Tajnosti torej! Kar sedi in izprazni svoje srce!«

»Ali mi nisi pravil pred kratkim časom o nekem novodošlem pacientu, ki si domišlja, da je plodovit pisatelj in ki piše vsak papir s svojimi idejami v vezani in nevezani besedi?«

»Da, to je Marko Pisk, 30 leten diurnist. Pred enim mesecem je prišel v naš zavod. Menda mu ni pomoči. Svoj čas je začutil v sebi pesniško žilico, spisal lično pesem, poslal jo priporočeno leposlovnemu listu v ponatis in osoda je hotela, da se je izgubilo to priporočeno pismo, za katero mu je dalo poštno ravnanjstvo 20 K. Ta odškodnina je reveža še bolj utrdila mnenje v njegov pravi pesniški poklic, pesnikoval je na vse pretege, pisal romane, novele, drame, dokler se ni tako daleč izpozabil, da je poslal ministrskemu predsedniku v službenem ovitku in prosto poštine naidušeno odo na sodnijske počitnice. — Sedaj je pri nas. Krotač kakor malokdo. Skoraj nikakoršnih simstostij nimamo z njim.«

»Hvala ti za pojasnilo! To bo pravi mož zame. Veš, jaz bi rabil v najkrajšem času eno njegovih del. Zadrži si mimogrede omenil, da si prebral nekaj njegovih stvari. Iz tega sklepam, da hraniš ti njegove rokopise.«

»Nisi se zmotil, Emil. Pazimo sicer nani, toda on že iztakne vse priprave. Svoje spise mi sam prinaša v pregled, ali mu jih jaz kratkomalo zaplenim. Ker ni imel pred par dnevi papirja, je prisilil svojega tovariša, da se mu je moral sproti učiti vsak verz na izust. Še druge nam pokvari s svojo muzo. Tu v tem predalu so njegovi spisi. Prebral sem jih, ker sem študiral njegovo bolezen. Tu je sonet na nezakonskega tasta naše kuharice, nezakonskega menda zato, ker ni poročena, tu balada na prežgano juho, tu črtica s komičnim naslovom: Preiskovalni dežnik s polomljenim sodnikom, tu pa drama ki mi še najbolj ugaja radi skrajno originalne konfučnosti. Prebral sem jo. Toliko še vem, da sem moral iskati utehe in zdravila v dveh kozarčkih medicinskega konjaka.«

»Stoj, ne govori dalje! Prepusti mi dramo! Uverjen sem, da ustreže mojemu namenu, o čem te že pravočasno obvestim. Rečem ti, pustim prepisati, ker vem, da bi ga ti težko pogrešal v svoji zbirki. Pisku pa izposluj na moj račun kak priboljšek bodisi v hrani, bodisi v smodkah, če je kadilec. Sedaj pa moram domov! Doma imam še nekaj pelinkovca za vsako možno slabost pri prebiranju te najnovejše Hilarijeve drame.«

»Marko Piskove, hočeš reči. Kako prideš kar naenkrat na Hilarija?«

»Zmotil sem se! Sicer pa izveš vse o pravnem času. Do tedaj pa molči! Servus!«

»Servus, nasvidenje pri večerji!«

Toda dr. Močivnika ni bilo k večerji. Njegove odsotnosti se sicer ni opazalo, ker so vsi mislili, da je zadržan radi nujnih opravkov kot zdravnik. Dr. Gruden se pa le ni mogel ostresti pojavljajoče se kombinacije med Piskovo dramo in Močivnikovo odsotnostjo.

Kakor hitro je prišel dr. Močivnik v svojo sobo — med tem časom se je že zmračilo — si je prižgal luč, legel udobno na zofo, vžgal si fino smodko, vzel Piskov rokopis v roke in začel brati.

Bilo je mirno in tiho v sobi. Taka tišina vlada v naravi pred nastopom orjaških elementarnih sil, tak mir kraljuje par ur pred izbruhom pripravljene in dogovorene revolucije. Je-li označevala tišina v Močivnikovi sobi elementaren in revolucionaren preobrat na dramatičnem polju? Kdo ve? Mogoče.

»Samum,« zgodovinska drama v treh dejanjih. — Tako se je glasil naslov.

»Naslov ni slab!« si je mislil dr. Močivnik.

Osebe: Ramjes IV., egiptovski kralj; Steinheil, njegova žena; Halleyev Komet, njun sin; Nizgara njuna hči; Epski Trohej, Kometov prijatelj; Azijska kolera in Lastovica, kraljični služabnici; Terno, Cook, Rožmarin in Esperanto, ministri; Strelovod in Kolumbov Konj, pregledovalca računov; diurnist; ena kompanija Aleksandrov Velikih ena Figa in Prestopno Leto. — Dejanje se vrši v terek. Letnica in kraj sta postranski stvari.

Nemo je stal dr. Močivnik, stopil k omari in se pokrepčal s požirkom pelinkovca. Ko se je prepričal s pozornim pogledom naokrog, da je še v svoji sobi, in z iglinim zbodljajem v stegno, da še živi, je pričel misliti in razmotrivati.

»Kaj, vraga, se mi je prej tako čuden zdel ta kaos sodelujočih oseb v tej izvirni drami? To je originalna ideja in neznani Marko Pisk je prekosil že najslavnejšega francoskega pisatelja Edmond Rostanda, ki je uglasil novo pot na dramatičnem polju s svojo kuretsko dramo »Chantecler«. Pisk se ni omejil samo na živali, vpletel je še druge zemeljske in nadzemlske stvari v svoje pestro delo, da, celo ljudje, znane zgodovinske osebe nastopajo. Ako odgovarja stavek, da je od vzvišenega do smešnega samo en korak, resnici, potem mora biti tudi od smešnega do vzvišenega, do ženijskega en sam korak. In ta korak je menda napravil Pisk s svojo dramo. Svojemu prijatelju Hilariju pa privoščim kot dozdevnemu dramatik vso slavo. Radoveden sem na dejanje. Prej ne zapustim doma, dokler ne preberem cele drame. Do večerje imam itak še dve uri.«

In dr. Močivnik je bral. Četrta za četrto je minevala. Le tuptam se je izvil pazljivemu bralcu vsklik naidušenja, vsklik presenečenja in v lučnem svitu blesteča se solza pritajenega veselja je porosila njegovo rdeče lice. Tuptam je segel po steklenici pelinkovca, da si je utrdil šibki želodec in pelinkovec, še bolj pa drama sta ga slednjič v zadnem prizoru tretjega dejanja, ko sede diurnist na izpraznjeni prestol egiptovskih kraljev kot Ramzes V., tako omamila, da je zaspal pri prižgani luči z rokopisom v roki. Sanjalo se mu je, kako ga lovi kolera in kako jo slednjič zabode z Eiffelovim stolpom, s katerim si je malo prej trebil zobe.

Temna, pozna noč je že bila, ko se je zbudil dr. Močivnik iz težkih sanj. Plašno se je oziral na vse strani in komaj pogled na zadnji podčrtani stavek v Piskovem rokopisu: »Bog te živi, rasti in cveti!« — s temi besedami so namreč pozdravili ministri svojega novega kralja, diurnista Ramzeša V. — ga je popolnoma vzdramil. Pogledal je na uro.

»Kaj, že pol dveh? Čas je, da zlezem v posteljo. Še danes dam dramo prepisati. Izpremeniti itak ne bo treba mnogo v rokopisu, mesto zgodovinska drama bo stalo pustna komedija, dostavi se še vse pravice pridržane in stvar je v redu.«

Pet, šest dni je pripravljala dr. Močivnik pri običajnih popoldanskih sešanjih v kavarni svojega prijatelja Koprivo na njegov umotvor. Kdor noče, da bi mu škodila večja količina strupa, se mu mora privaditi polagoma. To je dobro vedel dr. Močivnik, zato je razodeval vsak dan Hilariju kako skrivnost iz komedije, dokler je ni zahteval Kopriva sam v pregled.

Dva dneva ni bilo profesorja Koprive v kavarno. Komaj tretji dan je prišel.

»Vendar si prišel! Bal sem se že, da si mi odpovedal prijateljstvo. Ali naj pripisujem tvojo odsotnost vplivu tvoje komedije?«

Tako ga je pozdravil dr. Močivnik in mu segel veselo v roko.

»Stori, kar hočeš! To ti pa povem, da je moral spisati to delo — norec, in če si ti spisal, si.....«

»Norec! Le reci! Nič ti ne zatnem. Že v tem tiči tvoje priznanje in tvoje naidušenje. Ali se še spominjaš, kako sva se menila tu na tem mestu pred kakimi štirinajstimi dnevi o novem romanu nemškega pisatelja, Oskar Bauma. »Življenje v temi« igra v zavodu za slepce. Jutaki v romanu so sami slepci. Pisatelj je vse krasno pogodil, ker je bil sam slep. Ali bi se mogel tako vživeti v življenje teh nesrečnih ljudi kak drug pisatelj, ki ima zdrave oči, ki gleda in vidi zunanji svet? Ne, vsaj po mojem mnenju ne! Ako trdiš sam, da je spisal to komedijo norec, ti ne more izostati zaželeni uspeh. Baum je popisal življenje in čuvstvovanje slepcev kot slepec, tebi kot treznemu, pametnemu, zdravemu pisatelju se je pa posrečilo naslikati v markantnih potezah nazor norcev. Kdo ima torej več zaslug, Baum ali ti?«

»Ne razgrevaj se preveč, dragi Emil! Moj sklep je že gotov. Komedija mi celo zelo ugaja radi originalnosti, če tudi je postavil neznani mi pisec vsa pravila o enotnosti časa in dejanja na glavo. Utemeljenosti tega dela s psihološke strani niti ne omenjam. Sicer je pa to le pustna komedija in človek gotovo ne bo pisal takih sentimentalnih stvari za pustni terek, ko vse nori in ko bi celo stari Dogen zaplesal s svojo svetilko, ako bi iskal pametne ljudi.«

»Hilarij, sedaj mi ugajaš! Odpustim ti celo tvoje literarno delo, ono mislim, katero je izhajalo v podlistkih pred približno petnajstimi leti in v katerem si ugostobil v svoji mladeniški krvoločnosti vse osebe in si menda izposodil še par oseb iz svojega drugega romana, samo da je bilo več krvi in več pogrebov. Še danes se ne morem ostresti mnenja, da je je tačas podkupilo kako pogrebno društvo. Sedaj pa sprejmi od svojega prijatelja prve čestitke k svojem najnovejšemu delu! Upam, da osrečiš z njim naš narod ravno na pustni terek.«

Kakor dogovorjeno, tako se je v resnici zgodilo. Z največjim veseljem je vsprejel založnik novo komedijo in obvestil v svrhu uspešne reklame, še predno je bila stvar dotiskana, vse časopise, da izide v najkrajšem času namodenjši umotvor obče priljubljenega in marljivega pisatelja Koprive.

»Najmodernejši umotvor,« so pravili skeptiki, ko so prebrali to reklamno vest »to je navadna fraza podjetnega založnika.«

»Vemo, vemo,« so odgovarjali očani častilci pisatelja Koprive »toda v tem slučaju ni fraza. Ej, Kopriva ne pozabi, on je in ostane prvak in vodnik moderne naše literature.«

In vsi, naidušeni privrženci disajeljeve muze, skeptiki in celo nasprotniki nadarjenega modernista, so željno pričakovali, da poteče od založnika v časopisih obljubljeni najkrajši čas.

Založnik je držal besedo in proti koncu meseca prosinca je bila komedija že izročena javnosti in — kritiki.

Sledile so ocene. Tako je pisal leposlovni mesečnik »Nova pota«:

Hilarij Kopriva. Samum. Pustna komedija v treh dejanjih. Založil Avg. Zgonnik. Cena 1.50 K. — S tem svojim delom nas je v resnici iznenadil naš dični Kopriva. Mnogo smo sicer od njega pričakovali.

Gospodinje, zahtevajte pri vseh trgovinah

KOLINSKO CIKORIJO

iz EDINE slovenske tovarne v Ljubljani.

vali, toda s svojo komedijo nas je pisatelj kar osramotil. Marsikateremu čitatelju ne bo mogoče na prvi hip vse jasno, dobili se bodo tudi ljudje, ki si bodo pulili v simulirani ogorčenosti lase ter vsiklikali pate- tično: »Kam pa pridemo, ako se nam bo dajalo tako hrano?!« Pri nas je že tako. Naša književnost napreduje počasi, kora- koma, in vsak hoče videti ta korak. Ako pa pride ženijalen pisatelj, ki se je napil božanske studenčnice Hipokrene, ki ima samo to napako, da se je rodil za cel člo- veški rod prezgodaj, in ako napravi na našem literarnem polju mesto običajne- ga, odmerjenega koraka velik skok, joj, to je že ogenj v strehi. Omajalo se je nam- reč naše oskorsčno konservativno stali- šče. Korak in ne škok! Pod tem geslom smo »napredovali«, in ni čuda, da so se morali mnogi naši talenti udati temu ge- slu, ako niso hoteli ostati osamljeni in — brez bralcev. Temu našemu starinskemu geslu, katero ovira pravi napredek naše literature, katero bi pač pristojalo sta- remu sivolasemu starčku, ne pa tako mla- demu, čilemu narodu, kakoršen je naš, je napovedal tudi Kopriva ljut boj s svojo komedijo »Samum«. V njej simbolizuje pi- satelj te naše starokopitne nazore v osebi Ramzesa, katerega si mi predstavljamo le kot trhlo, v razne pergamentne ovoje za- vito mumijo. Pogumni diurnist — simbol pridnega pisatelja — odstrani starega Ramzesa za vedno z radikalnim sred- stvom, namreč s pomočjo kraljičine slu- kinje. Azijske Kolere, kakor bo prema- gal enako radikalno tudi Kopriva s svojo komedijo naše stare tradicijske ne- umne predsodke, uveljavil novo geslo: Skok in ne korak! in se postavil novi struji na čelo. Želimo pisatelju, da bi ostal na tem mestu kot ljut nasprotnik ne samo nazadnjaštvu, temveč tudi prepočasne- ga napredovanja. Sicer pa vpoštevaj pisatelj naše malenkostne nazore, zato si je do- volil označbo: pustna komedija, češ, za vse one, ki me ne bodo umeli, bodi to moje delo le pustna komedija.

O najlepših mestih te komedije, o tem-eljito narisanih značajih, o visoki dik- ciji in o neprisiljenem humorju izprego- vorim v prihodnji številki obširneje. Za sedaj morem le toplo priporočati to zna- menito delo širšemu občinstvu. Berite in uživajte! T. B.

Drugi list »V prostih urah« je pri- občil sledečo oceno:

Hilarij Kopriva, Samum. — Otrok, ki je preživel svoja leta v bedi, ki pozna le nizko, umazano sobo, raztrgane so- sede, zabuhle obraze, zaduhlo dvorišče in ki pride prvič na solčno livado, kjer je vse v cvetu, kjer letajo metuljčki od cve- tlice do cvetlice, kjer prepevajo krilati pevci, mora imeti približno enake ob- čutke, kakršne sem imel jaz, ko sem prebral pustno komedijo »Samum«. Nekaj novega v naši literaturi. To je znamenit dogodek. Osebe so nove, dejanje novo, a resnica, katero izraža Kopriva v tem svojem spisu, je stara. Zdi se, kakor da bi oblekel pisatelj tej stari resnici popol- noma novo, lepo obleko, ki jo takoj po- mladi za nekaj tisočletij. Ta komedija je ena najfinjših satir na visoko državno politiko in sicer v vseh državah in v vsaki dobi, kar je označeno z opombo, da sta kraj in letnica postranski stvari. Tu je kralj, ki ima štiri mogočne ministre. Rekli bi lahko, štiri vladarji imajo brez- vplivnega slugo. Terno-justica, Cook- finance, Rožmarin-minister rojak in Espe- ranto-zunanjade. Kako so vsi izbor- no naslikani! Posebno ona debata v mini- sterskem svetu, ko gre za izgon Epskega Troheja iz države. Zanim se trudi zanj Rožmarin, Trohej mora zapustiti gosto- ljubno streho svojega prijatelja, z njim uteče pa še lepa kraljična, Niagara. Kaj pa potrebujejo države poezijo? Vojak je več vreden kot najlepši junaški epos, to- da s poezijo izgine tudi lepota, veličast- nost, Niagara. Hudega popra je natrosil merodajnim činiteljem pisatelj s to satiro, ki bo pa žalibog ostala brez uspeha. Dva- krat, trikrat bodo kihnili činitelji in stvar se bo razvijala v dosedanem tiru. Dasi je ta komedija namenjena pustnemu tor- ku, hrani v sebi vendarle resnico sle- deče pepelnice srede »Memento, homo!«

Prepričan sem, da bo moralo prema- gati naše dramatično društvo mnogo ovir, ako bo hotelo vprizoriti to pustno kome- dijo, da bodo morali sodelovati pri se- stavi garderobe vsi, ki imajo zdrave ide- je, a ob enem sem nverjen, da se bo iz- plačal ves trud in ves potrošek in da bo razprodano gledališče pri vsaki pred- stavi. To storiti smo pa pa tudi dolžni svojemu staremu znancu, odličnemu pi- satelju Koprivi, ki je stopil s tem svojim delom prvič na dramatično polje. Naj se ne trdi od nas, da je našel velik moment mičkene ljudi. N. A.

Zopet sta sedela pisatelja Hilarij in Emil v svojem kotu prostorne kavarne.

»S tem poskusom si me popolnoma prepričal, da vplivajo na sodbo sleherne- ga človeka razne okolščine. Ako so te nepravde, je tudi sodba nepravda. Saj pra- vim, da ne razumeš samo sečiranja člo- veškega telesa, marveč da si tudi mojster v spoznavanju človeške duše. Toda do- volj poklonov, povej mi resnico, si-li spi- sal ti komedijo?« In radovedno je uprl svoje oči profesor Hilarij v svojega prijatelja.

»Ne! Komedijo je spisal norec!« Po- časi je poudaril al vsako besedo dr. Mo- čivnik, resen mu je bil obraz, le krog usten mu je zaigral skoraj nevidno šegav smehljaj.

»No, seveda, še vedno ne moreš po- zabiti moje opazke, ko sem prebral vso stvar. Torej šalo v stran, saj ni tajnost, toliko mi že lahko zaupaš, da bom go- tov, kdo je spisal moje slavno delo.«

»Ostajam pri svojem prejšnjem od- govoru!« »Samum« je spisal Marko Pisk, nekdanji diurnist, sedaj pa pacient mojega tovariša dr. Grudna na tukajšnji deželni norišnici!«

»Kaj? Prijatelj, ali sanjaš, ali se ti meša? Norec naj bi spisal to delo? Emil ne muči me!« Hilarij je postal bled, z roko se je oklenil svojega prijatelja in ga po- gledal tako mlo, da bi se ta najraje zla- gal ter vzel vso zadevo nase.

»Vidiš, kako si čuden! Ne vznemir- jaj se vendar! Na te so sedaj vsi pozorni in cela kavana je opazila tvoje vznemir- jenje! Glej, tačas si res uganil, da je mo- ral spisati komedijo norec, toda ker si še vedno mislil, da sem jo spisal jaz, si si vstvaril nepravde okolščine in na tej na- pačni podlagi sezidal svojo sodbo. Slabe premise dajo vedno slab zaključek. Jaz sem bil prepričan, da bi ti ne posodil svo- jega imena, ako bi bil izvedel, da je spi- sal toli slavljenjo komedijo pravcati no- rec. In vendar se je zasedilo v tej ko- mediji toliko takih idej, kakoršnjih goto- vo ni imel pisec. Pomisli, boj proti kon- servativnim nazorom na našem leposlov- nem polju, satira na vladno politiko in če počakamo še nekaj časa, pridejo čitatelji še na druge skrite ideje. Sicer sta pa tvoja jeza in tvoja žalost neosnovani. Pustna komedija naj te ne razburja! Stvar ostane tajna. Sedaj pa moram iti! Da si mi zdrav prijatelj Hilarij!«

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga

oljkeinega olja

prve vrste

najboljše trdke iz Istre, Dalmacije, Melfette, Bari in Nice

s prodajo na drobno in debelo.

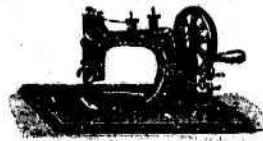
Prodaja na drobno: Kron — 96, 104, 112, 120, 123, 136, 144, 160, 180, 200, 240, za luč po 73 viz.

Na debelo cene ugodne.

Posilja poštnine prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne uporabe olja; po uporabi se spet zamenja s polno.

Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.

Cene zmerne.

Velika zaloga dvokoles od K 30 — 300; šivalnih strojev od K 30 — 250; gramofonov od K 15 — 1500; plošče od K 1—4; vsakovrstnih kmetijskih strojev, orkestrijonov i. t. d. — Mehanična delavnica pri

Batjel-u

Gorica

Stolna ulica 3-4.

Prodaja tudi na mesečne obroke. Novi slovenski ceniki in lepaki za go- stilne, kavarne i. t. d. se pošiljajo na zahtevo, poštne proste. Najnoveje acetilen svetilke za gostilničarje in društva od 8 K naprej.

Novodošli uzorci za nastopno sezono

se vdobi po zmernih cenah v delavnici in trgovini z gotovimi oblikami

Anton Krušič,

krojaški mojster in trgovec v Gorici

Tržaška ulica št. 16 (v lastni hiši).

Opozarja se gg. odje- malce, da je došla rav- nokar velika množina raznerskih uzorcev blaga kakovosti iz avstrijskih in angleških tovarnen naj- različnejših

za vsaki stan.

Imovitejši Slovenci, pristop k obrambnemu skladu družbe sv. C. in M. bodi vam sveta dolžnost!

Varstvena znamka: „Sidro“
Animent. Capsici comp.
Nadomestek za

Anker-Pain-Expeller

je povsod pripoznano kot najboljšo sredstvo proti prehlajenju itd. Za ceno 80 vin., K 1.40 in 2.— se dobi po vseh lekarnah. Pri nakupu tega, tako priljubljenega domačega zdravila, se je posluževati le originalnih steklenic v škatljah z našo varstveno znamko „si- dro“, ker le tako je zagotovljeno, da je izdelek pravi.

Dr. RICHTERJEVA LEKARNA

pri „Matem levi“ v Pragi

Isambardgasse štov. 2 nova.

Davno razpoložljivo.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Zastelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupevališče alnberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in sitj

POTREBŠČINE

za pisarnice, ladice in popotnike

Najboljše šivanke za šivalne stroje

POTREBŠČINE

za krojače in čuljarje.

Svetilnice. — Rožni venel. — Drž. knjižice.

Šišna obevala za vse letne čase

Posebnost:

Semena za zelenjavo, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

Vsakdo,

ki pride za trg sv. Andreja v Gorico,

naj si ogleda

ново trgovino s čevlji na Kornu št. 13.

Vsakovrstni izdelki. — Gene brez konkurence.

Hugo Casagrande.

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo »Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici« je z ozirom na premenjena in dne 21. decembra 1905. v zadrugi register vpisana pravila, pri skupni seji dne 30. decembra 1905. sklenilo za leto 1906. ta-le način poslovanja:

Daje svojim članom posojila na odplačevanje v petih letih, proti odplačilu po 2 kroni na mesec za vsake 100 kron; na menice pa proti 6% obrestovanju.

Doba za odplačilo pri posojilih na obroke se po želji izposojevalca določi tudi na 10 ali več let.

Vsak izposojevalec plača pri zajemu posojila enkrat za vselej, mesto uradne 1/2% prispevka v posebno rezervo za morebitne izgube.

Sprejema navadne hranilne vloge v vsakem znesku, jih obrestuje po 4 1/2% večje, stalno naložene pa po dogovoru

Deleži so dvojni; opravični po 2 kroni, glavni po 20 kron.

Zadruga objavlja vsa svoja naznanila v časopisih »Soča« in »Primorac«.

Nova pravila so se razposlala vsem članom; če jih pa po pomoti ni kdo do- bil, naj se oglasi v zadrugi uradu v »Trgovskem domu«.

Načelstvo in nadzorstvo.

Imate bolečine?

Rumatične, protinske, v zobeh, glavobol? Ali ste se po prepihu ali drugače prehladili? Poskusite vendar bolečine utihajati, lekajoči in krepčajoči Fellerjev fluid z znamko »Elza-fluid«. Ta je v resnici dober! To ni samo reklama! Dvanajsterica za poskušnjo 5 kron franko. Izdelovatelj samo lekarnar Feller v Stubič, Elza-trg št. 284 (Hr-vateko).

Sans souci

najboljša tuzemska znamka napravljena po francoskem načinu.

Carte d'Or, Carte blanche, Asti spumante, Bakarska vodica.

Gennaro Ossoinack

odlikovana klet-šampanja

Gorica, Via G. Carducci št. 6.

Na zahtevo se pošlje cenike.

Prodaja se velika hiša

z zemljiščem

ob glavni cesti v Tržaški ulici št. 13.

Natančneje se izve

pri lastniku Ivanu Ušaj, istotam.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem prevzel zastopstvo **tvrdke Albin Boegan v Trstu**, ki se peča z barvanjem, pranjem in čiščenjem oblek, raznovrstnega blaga, pregrinjaj, kožuhovalin itd.

Za barvanje se uporabljajo le take barve, ki so vstrajne in se dajo prati — Močenje sukna, čiščenje oblek in drugega blaga se vrši na parno silo. — Delo se izvršuje po najnovejšem načinu in z največjo natančnostjo.

Pranje in kodranje peres.

Cene zmerne.

Za obila naročila se toplo priporoča

Anton Jug — Gorica

ulica Veturini št. 3.

odlikovana pekarija in sladničarna

Karol Draščik

v Gorici na Kerku v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinerjega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

odlikovana pekarija in sladničarna

Andrej Fajt

Gorica Tekališče Frana Josipa št. 2

Podružnica v ul. Municipio št. 2.

Sprejema naročila za vsakovrstno pecivo najfinerje vrste, pecivo za nove maše, gode, kolače za birmance, poroke itd. — Vsa naročila izvršuje točno in solidno po želji naročnikov.

Ima na prodaj različno moko, fino pecivo, fina vina in likerje po zmernih cenah.

Vse po zmernih cenah.

Lekarna Cristofolletti v Gorici na Travniku.

Trskino (štokfišjevo) jetrno olje. Posebno sredstvo proti prsnim boleznim in splošni telesni slabosti. Izvirna steklenica tega olja naravno rmenje barve po K 140, bele barve K 2. Trskino železnato jetrno olje.

Raba tega olja je posebno priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nerazviti in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jodcem. S tem oljem se ozdravijo v kratkem času z gotovostjo vse kostne bolezni, žlezni otoki, golše, malokrvnost itd. itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

OPOMBA. Olje, katerega naročam direktno iz Norveške, preihte se večno v mojem kem. laboratoriju, predno se napolni steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim čt. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofollettijsva pljača iz kine in železa.

Najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Naznanilo.

Uljudno opozarjam na svojo prvo in edino oblastveno dovoljeno

pisarno za spisovanje izvensodnih vlog in pisem

posebno v

vseh davčnih in pristojbinskih zadevah

kakor: napovedi, prošnje, pritožbe in rekurze.

Dajem nasvete in informacije, zračunam in preskrbim kolekovanje knjig za trgovce in obrtnike itd. Reševanje hitro in točno. — Preyzemam tudi zavarovalna ter razna druga zastopstva in oskrbovanje hiš.

Pisarna se nahaja: **V Gorici, ulica Mattioli št. 13 v prtljaji** (blizu senskega trga) in pošljuje: ob delavnikih od 8—1 popoldne in od 2—5 popoldne, v nedeljah in praznikih od 9—11 dopoldne. — Priporočam se z odličnim spoštovanjem

Rudolf Sigi, c. kr. davkar v. p.

Dobro krepilo za želodčno slabost

in za one, ki so se prehladili ali prenažali ali si nakopali z zaužitjem slabih, za prebavo težkih, prevročih ali premrzlih jedi, neprijetnosti v želodcu, kakor katar, krče, bolečine, napihnjenost itd.

je **dr. Engel-nov „BALDRIANUM“.**

„Baldrianum“ se izkaže pri takih neprijetnostih, dokler niso še razvite, kot dobro želodčno vino z izvrstnim vspohom in zabranjuje tudi slabe posledice, kakor nervoziteto, nespečnost, omotico, stisko itd.

Vsled njegovih sestavin, ki so samosko vino z motovilnimi kapljicami, malinovec in črešnjevec, vpliva „Baldrianum“ tudi pospešujoče pri zaprtju in zajedno krepitvo na cel človeški organizem.

Dr. Engel-nov „BALDRIANUM“ vsebuje nikakih škodljivih sestavin ter ga lahko prenašajo slabotne osebe in otroci tudi pri daljšem uživanju. Najboljše je, če se ga zavzame zjutraj na tešče ali pa zvečer predno se gre spat eno čašico kakor za likerje. Za otroke in slabotne osebe se razredči.

„BALDRIANUM“

z vročo vodo ter se mu pridene nekaj sladkorja.

Dr. Engel-nov „Baldrianum“

se dobiva v steklenicah po 3 in 4 K v vseh lekarnah, mirodilnicah in boljših prodajalnah jestvin Gorisko-Gradišanske.

V Gorici, Kormlan, Gradišcu, Romansu, Ajelu, Campolongo, Rnkah, Tržiču, Ajdovščini, Gor. Idriji, Tolminu, analu, Cedadu, Vidmu, Talmi, Červinjanu, Ogleju itd. se dobiva v lekarnah.

Tudi pošiljajo goriske lekarne **dr. Engel-nov „Baldrianum“** po izvirnih cenah v vse kraje Avstro-Ogrske.

Svari se pred ponarejanjem!

Zahtevajte izrecno

Dr. Engel-nov „Baldrianum“.

Jabolka

fina namizna: 100 kg po kron

16, 20, 24 iz kolodvora Litija razpo-

šilja po povzetju **J. Razboršek, Šmarino pri Litiji — Kranjsko.**

Korbica 5 kg franko kron 240.

Rojaki, izpolnite svojo

narodno dolžnost: pristopajte

k obrambnemu skladu družbe

sv. C. in. M.!

POZOR!

Dobroznana in povsod vpeljana tvrdka

M. Gai

naznanja slav. občinstvu, da ona trgovina, ki se je nahajala v tekališču Jos. Verdi ni več njena last. Nje edina trgovina se nahaja sedaj

samo

v ulici Teatro št. 14.

Tam se kupi

30—50% ceneje

nego prej, vse gumijaste predmete, parfume, mila, toaletne predmete

priprave za bolnike,

kirne pasove, preveze za život, kirurške instrumente in ortopedične aparate.

Bretelle.

Bretelle.

Jakob Suligoj,

trgovec z zlatom in srebrom,

— **URAR** —

c. kr. državne železnice

GORICA

Gosposka ulica št. 26

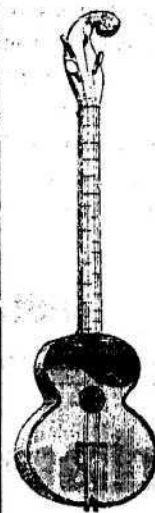
priporoča svojo veliko zalogo najfinerjih švicarskih, preciznoizdanih srebrnih in zlatih in vseh drugih ur.

Budlike od kron 3 — naprej.

Dobé se tudi električne ure za tovarne.

Cene nizke.

Za vsako popravilo se jamči 1 leto.

Najizvrstnejše in najboljše tambure izdelane in razpošilja

Prva sisačka tvorilnica tambura

J. Stjepušin, Sisak (Hrvatska).

Odlikovan na pariški razstavi l. 1900.

ter na milanski izložbi 1898.

Razen tambure in skladb za tambure ima razni glazbila kakor: gosli, citare, gitare, mandoline, harmonike, okarine itd. Za zahtevo se pošilja poseben ilustrirani cenik.

Velik ilustrirani cenik se pošlje vsakemu brezplačno in poštino pristo.

V isti tvornici izhajajo tamburaški mesečnik pod naslovom „TAM-BURICA“ koji prinosa pouk in krasne tamburaške skladbe.

Cena za celo leto K 8.—

Premierl & Jančar

Ljubljana Dunajska cesta št. 20

Lastni izdelki oljnatih barv, lakov, firnežev in steklarskega kleja.

Velika zaloga kemičnih in rudniških barv. Barv za umetnike.

Vse potrebščine za slikarje in pleskarje. Točna postrežba, cene nizke.

Za obila naročila se priporoča

Premierl & Jančar

trgovina oljnatih barv na drobno in debelo

KAJ DELA DAME KRASNE?

Gotovo samo

nedosegljiva specijaliteta

ISANOL

SAVON

EXQUIS

V Gorici se prodaja v sledečih trgovinah: Toroš, Drobnič in drug, Ivancič & Kurinčič, Fran Novak, Gosposka ulica.

Zagrebski

Franck

priporočujemo kot priznano

najboljši pridatek za kavo!

sl. zagan 1855, 1-101

Poživilja tok krvi,
delovanje živcev, utrjuje kožo
proti prehlajenju.

Izvrstno za umivanje glave, ust in
obraza. Izborno sredstvo proti
zobobolu.

FRANCOSKO ŽGANJE „DIANA“

Vaš zdravnik

vam priporoča francosko žganje „Diana“,
ker je prepričan o velikih prednostih
tega žganja za disinfekcijo ust in
osvežujočega upliva na kožo, ki ga
povzroča dodatek Mentola. Glavna snov
franc. žganja „Diana“, je dvakrat des-
tilirano vinsko žganje.

Pri nakupu pazite na znamko. Vsaka
steklenica nosi na zamašku in na
plombi vžgano gorenjo varstveno
znamko.

Domači prijatelj

v pravem pomenu besede, je francosko
žganje „Diana“ in to vsled svoje osve-
žujoče moči, nizke cene in vsestranske
porabnosti.

CENE: 1 mala steklenica . K — 50
1 srednja „ . . . „ 120
1 velika „ . . . „ 240

Prodaja se v vseh trgovinah na drobno
Kjer bi se ne dobilo, naj se obrne na
„Diana“, izdelava franc. žganja družba
z. o. z. Dunaj, 1., Hohenstaupfeng 30.

Na dan

Stoj in glej!

SV. ANDREJA

bo v Trgovskem domu v Gorici

velikanska prodaja

zimskega blaga: Lepi forštanji (barhenti) mtr. 48 vin.

Zimski ševijost, $\frac{1}{2}$ volna „ 78 „

Angleško novomodno blago „ 190 „

Blago: „Drapp de dame“ nove barve „ 288 „

Zibelin, novi vzorci . . „ 196 „

Največja izbira volnenega blaga za obleke in bluže.

Moške blago za zimske obleke — samo novi modni angl. vzorci.

Zimske maje, šerpe, robci, rokavice, nogovice, zimske odeje vseh vrst.

Nikjer ne dobite tako po nizki ceni, kakor v Trgovskem Domu.

Ne zamudite prilike!

Podružnica

„Ljubljanske kreditne banke“

— se bavi z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. —
Vloge na knjižice obrestuje po 4 $\frac{1}{2}$ %, vloge v tekočem
računu po dogovoru.

v GORICI

— — Delniška glavnica K 5.000.000. — —

Centrala v Ljubljani.

— Rezervni zaklad K 450.000. —

PODRUŽNICE: Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.